

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru Cevap

Amerika'yı Kasıp Kavuran Kitleseel Protestolar ve Dış Politikası Üzerindeki Etkisi

Soru:

Görünüşe göre bazı eyaletlerde büyük ölçekli protestolar, yaklaşık iki haftadır ABD'yi silip süpürüyor. Protestolara şiddet eylemleri karıştı, dükkânlar yağmalandı, polis merkezleri ateşe verildi. Amerika'da siyahi bir adamın öldürülmesi mi böylesi protestoları ateşledi? Son birkaç yılda çok sayıda siyahi adam öldürülmüş olmasına rağmen bu tür protestolar gerçekleşmemiştir! Bu protesto eylemlerinin Amerikan dış politikası üzerinde yansımaları var mı?

Cevap: Yukarıdaki soruların cevaplarını netleştirmek için aşağıdaki noktalara göz atmamız gerekiyor:

1- Afrika kökenli George Floyd, 25 Mayıs 2020'de Minneapolis eyaletindeki Minnesota kentinde Amerikan polisi tarafından öldürdü. Polis memuru, boyundaki karotis arterine baskı uygulama gibi polis teşkilatında aldığı eğitimi uygulayarak korkunç bir suç işledi. Cinayet dokuz dakika sürdü. Floyd ölene kadar "Nefes alamıyorum" diye bağırdı. Bu iğrenç suça tüm Amerikalılar tanık oldu. Amerikan polisi tarafından siyahlara karşı işlenen vahşeti gözleriyle gördüler. Âdemoğluna karşı bu derecedeki vahşeti kınamak amacıyla ertesi gün şehirde gösteriler patlak verdi. Sonra gösteriler, ağırlı boğulma videosunun sosyal medya sitelerinde geniş çapta dolaşıma sürülmesiyle birlikte diğer Amerikan şehirlerine yayıldı. Nihayet gösteriler, çeşitli eyaletlerde 80'den fazla ABD kentine yayıldı... Ardından yetkililer, birçok şiddet eylemleri, öldürme, yağmalama, dükkân ve polis merkezlerini ateşe verme eşliğinde gerçekleşen gösterileri önlemek için sokağa çıkma yasağı ilan etti. Amerikan polisi, göstericilere karşı acımasız yollara başvurdu. Çeşitli şehirlerde 4 binden fazla kişiyi tutukladı. Birkaç kişinin öldüğü açıklandı. Ulusal Muhafıza sokakların güvenliğini ve kontrolünü sağlama çağrısı yapıldı. Hatta ABD ordusuna bile çağrı yapıldı. Başkent Washington'da güvenliği sağlamak için Amerika'da geçmişte benzer bir durum yaşanmamıştı. Başkan Trump, göstericilerin Beyaz Saray'ı basabileceği korkusuyla yeraltındaki bir sığınağa götürüldü.

2- ABD'deki protesto sahneleri, ardışık Amerikan hükümetlerinin gurur duyduğu iç istikrar manzarasını yerle bir etti. Çıkan yangınlar, yağmalanan dükkânlar, çok sayıda tahrip edilen polis merkezleri, Amerikalılar için hükümetlerinin diğer ülkelerde yarattığı cehennem haber veriyordu. Amerika'nın dünya ile ilişkilerinde kullanımına alışık olduğu baskı ve arbedeyi Amerikan halkına karşı muamelede de kullanmakla tehdit ediyordu. Tüm kriterlere göre sahneler şok ediciydi. ABD Başkanı, barışçıl protestocuları Beyaz Saray etrafına yerleştirdiği kuduz köpekler ile uyardı. Beton duvarlar ve tel örgüler ile çevrili Beyaz Saray'ın duvarlarını geçmeye kalkıştıkları takdirde onları dünyanın en ölümcül silahları ile tehdit etti. Eyalet valilerini eyaletlerindeki protestoculara sert bir karşılık vermeye, zorla güvenliği sağlamaya çağırdı. Onlara Ulusal Muhafızlardan yardım istemeyi önerdi. Polis ve ulusal muhafızın güvenliği sağlayamaması durumunda gerektiğinde dört saat içinde müdahale etmek üzere ABD ordusunu maksimum düzeyde alarma geçirdi. Amerikan ordusunu halkın karşısına dikmesinin ardından ABD Başkanına gelen çok fazla eleştiriler sonrası bu adımdan vazgeçilmeden önce zaten ordu başkent Washington'a konuşlandırılmıştı. Öte yandan ne polis ne ulusal muhafız ne de Korona virüsü riski öfkeli kalabalıkları durduramadı. Bir kısım barışçıl kalabalık, sivil hakları, katilleri sorgulamak ve polis teşkilatında reform yapmak için gösteride bulunurken, ikinci kısım da hükümet özellikle polis merkezlerine saldırmak, yakmak ve yıkmak amacı güdüyordu. Bu yüzden Başkan Trump, protestoların aşırı anti-kapitalist solcu Antifa hareketi olduğunu açıkladı! Üçüncü kısım göstericiler de talan, hırsızlık ve Vandalizm eylemleri gerçekleştirdi...

3- Omurgasını beyazların oluşturduğu Amerikan polisi gerçekliği, siyahlara hakaret etmeye alışıktır. Birçok siyah polisler tarafından öldürülmüştür. Bu gerçeklerden bazılarının, son Floyd cinayetinde olduğu gibi belgeleri ve fotoğrafları var. Bu olaylar nadirattan değildi, defalarca gerçekleşiyordu. ABD'de ırk ayrımcılığı, toplumda olağanüstü duyumsanabilir bir fenomendir...

Ancak 25 Mayıs 2020'de Minneapolis kentindeki Floyd cinayetinde Amerikan devlet aygıtlarının özellikle siyahlara karşı sistematiik ırk ayrımcılığı politikasına karşı halkın öfkesinin kapsamının

genişlemesini sağlayan bazı nedenler var. Bu nedenlerin bazıları eski, bazıları yenidir. Bu nedenlerden bazıları şunlardır:

A- Amerikan toplumunda eritme operasyonunun başarısızlığı: Şimdiki Amerikan toplumu süper ırkçılık üzere neşvünema etti. Özelde İngiliz göçmenler, genelde Avrupalılar, Amerika'yı orijinal sahipleri olan milyonlarca Kızılderili'nin cesetleri üzerine kolonize ettiler. Yeni kolonilerin emek ihtiyacını karşılamak için Afrika'dan köleler getirdiler. Onun için Amerikalılar Afrika kökenlileri köle olarak görürler. Bu, resmi şekilde yüzyıllar boyunca böyledir. Afrikalılar ırk ayrımcılığına, beyazların çiftlikleri ve sanayilerinde zorunlu çalışmaya tabi tutuldular. 1790 Vatandaşlık Yasası, Amerikan vatandaşlığını sadece beyazlara özgü kılarken, siyahları vatandaş olarak bile tanımamıştır. Afrikalıların 1860'larda oy kullanma gibi bazı hakları olmasına rağmen ırk ayrımcılığı, iç savaş sona erdikten sonra bile Amerika'da resmi bir politika olarak yürürlükte kalmıştır. 20. yüzyılın ortalarından sonra "Sivil Haklar" adlı büyük bir hareket patlak verdi. Martin Luther King, Amerika'da siyahların lideri olarak nam saldı. Sonuçta Amerikan vatandaşları olarak siyahların tüm hakları resmi şekilde tanındı... Sonra bu Afrikalılar, babaları ve atalarının yoksun olduğu sivil hakları elde ettiklerini sandılar. Ancak bu, Afrikalılara yönelik tepeden bakışlarını sürdüren beyaz Amerikalıların zihniyetinde pek değişiklik yaratmadı. Afrikalılara karşı ırkçı uygulamalar devam etti. Amerikalı liderler ırkçılığın sona erdiğinden dem vursalar da, çeşitli raporlar, Afrika kökenlilere karşı Amerika'daki ırkçı bakış açısının kemikleşmiş olduğundan bahsederler... Amerika'da siyah karşıtı ırkçılığın dışavurumlarından biri, Beyaz Amerikalılara kıyasla siyah mahkûmların sayısındaki belirgin artış, aralarındaki yüksek işsizlik oranı, Beyaz Amerikalılara oranla Afro-Amerikalı aileler arasında gelir ortalamasındaki büyük ve bariz fark. Ağırlıklı olarak siyah vatandaşların yaşadığı ve siyah mahalleler olarak adlandırılan bölgeler ile genellikle üst sınıf olarak kabul edilen bölgeler arasında sağlık ve diğer hizmetlerdeki keskin düşüştür. Bu bölgeler üstün sağlık hizmetlerine sahiptir ve Beyaz Amerikalıların oturduğu konutların ücretleri yüksektir.

B- Irkçı Trump yönetiminin iktidara gelişi ve Beyaz ırkın üstünlüğüne çağırılara kucak açması: Başkan Trump'ı destekleyen gruplar, beyaz ırkın diğerlerine üstün olduğu görüşüne inanırlar. Bunlar, Trump'ın Beyaz Saray'a gelişinden sonra kadri yüceltilen gruplardır ve Trump'ın kişiliğinde ulusal liderliklerini buldular. Bu üstünlüğe dini bir yön katan Evanjelik Hıristiyanlarla, Başkan Trump'ın Müslüman karşıtı açıklamalarıyla, bazı Müslümanlara Amerika'ya giriş vizesi verilmemesiyle, Meksikalılar karşıtı açıklamalarıyla, Meksika sınırına duvar inşa etme planlarıyla, Çin'e karşı ticaret savaşıyla, Korona virüsünü Çin virüsü olarak adlandırmasıyla, Amerika'da Çinlilere yönelik düşmanca bir dalganın doğuşuyla, 2017'de Virginia eyaletindeki neo-Nazi gösterilerine izin vermesiyle, azınlıklara karşı hakaretvari dil kullanmasıyla, siyahi Floyd cinayetiyle ilgili yorumlarıyla, Amerika'da siyahların haklarını destekleyen protesto hareketini bastırma zorunluluğuyla uyuştular, harmanlandılar... Tüm bunların bir sonucu olarak, Başkan Trump, Amerika'daki ırk ayrımcılığının en büyük kıskırtıcılarından biri haline geldi. Bu yüzden başkanlığı döneminde Amerika'da siyahlara, Müslümanlara, Meksikalılara ve Çinlilere karşı düşmanca eylemler ivme kazandı. Her zamankinden daha fazla onlara Amerikalıların iş olanaklarını çalmak ve Amerikan zenginliklerini yağmalamak için gelen davetsiz misafirler olarak bakılmaya başlandı. Dolayısıyla ırk ayrımcılığı Amerikan toplumunun pek çok sektöründe belirgin hale geldi...

C- Korona virüsün Amerikan toplumuna yansımaları: Amerika'da Floyd cinayetine karşı protestoların ateşini alevlendiren nedenlerden biri, Korona virüsünün yayılmasına denk gelmiş olmasıdır. Eş zamanlı olarak karantina, Amerikalılar için bir yandan baskıya neden olmuş, öte yandan büyük oranda işsizlik patlaması yaratmış, dolayısıyla Amerikalıların gelecekleri konusundaki endişelerini artırmıştır. Bir diğer yönden ise Amerikalılar, hükümetin Amerika'da salgının yayılmasını önlemede fiyasko yaşadığını gördüler. Amerika, Avrupa ve Çin'den sonra virüs dalgasına yakalanmış olmasına rağmen büyük ölçüde tıbbi malzeme ve cihaz sıkıntısı yaşadı, virüse hazırlık yapmakta başarısız kaldı. Hazırlık yapmak için iyi bir fırsatı olduğu halde kullanamadı. Ayrıca ABD yönetimi, salgın ile mücadelede tökezledi. Bunun sonucunda Trump yönetiminin salgın krizi ile mücadele yöntemi ile ilgili olarak Amerikan siyasi çevrelerinde bölünme yaşandı... Amerika'nın derin ve önemli iç meselelerinden biri, Amerikan toplumunda

kapitalist sistemin kötülüğüne yönelik sezilerin giderek artmış olmasıdır. Çünkü Amerika'da zenginliklerin dağılımı, kapitalist çok küçük bir grup ve politikada etkin lobiler lehine korkutucu bir hızla katlanarak büyüyor. Orta ve düşük gelirli insanların en ölümcül vergilere maruz kaldığı bir zamanda bu, kapitalistler için daha fazla vergi muafiyetine giden bir politikadır. Amerika protestoları, Başkan Trump'ın terörist olarak sınıflandırılmasını istediği Amerika'daki anti-kapitalist hareketin "Antifa" yükselen gücünü ön plana çıkardı. Bu hareket, 2008 mali krizinden sonra kapitalizmin önemli bir sembolü olarak görülen "Wall Street" borsasını işgal etme çağrısında bulunan harekettir. Bu hareket, taraftar sayısını arttırıyor ve Amerikan toplumunda daha fazla kök salıyor. Kapitalizme karşı şiddete çağırıyor. Bugünse göstericileri polis merkezleri gibi hükümet binalarını yıkmaya, yakmaya yönlendirmekle suçlanıyor...

4- Bütün bunların Amerikan dış politikası üzerinde yansımaları oldu. Bunlar, aşağıdaki nedenlerden dolayı dokunaklı yansımalarıdır:

A- Amerika'da bölünmüşlük durumu: 2017'ten bu yana Trump yönetimi, Amerika'nın tek bir adamın kalbi gibi olmadığını gösterdi. Amerikalıların, savaşlar, Amerika'nın dünyadaki ajanlarına yaptığı uluslararası yardımlar, vergiler, azınlıklara yaklaşım, göç vb. bölünmüşlük yaşadığı bir sürü politika var. Ama Başkan Trump'ın gelişle birlikte bizzat Trump, Amerika'da bölünmüşlüğün en önemli nedenlerinden biri haline gelmiştir. Kişiliğindeki aşırı kibirlilik, iktidar tutkunluğu, aşırı şovmenlik sevdası, bilgelik eksikliği, içsel çatışmalara dalma eğilimi, rakiplerini ekarte etme ile öfori görünmesi de yardımcı olmuştur. Bütün bunlar, Amerika'nın Başkan Trump etrafında, onunla ya da ona karşı bilfiil bölünmüşlüğü sağladı. Trump yönetiminde istifalar ve görevden almalar fazlaştı. Bu şekilde daha önce hiçbir ABD Başkanı döneminde bu boyutta yaşanmamıştı. Korona virüsü krizi ve Başkan ile bazı eyalet valileri arasında yaşanan ağız dalaşı, Amerika'daki keskin bölünmüşlüğün daha da kötüleştiğini gösterdi. Bu bölünmüşlük, Amerikan politik ve finans çevrelerini vurdu ve tüm topluma yansdı. Başkan ve yönetiminin protestolar krizini ele alış biçimi, bölünmüşlüğü besleyen bir başka en önemli neden haline gelmiştir. Trump, Floyd'un öldürülmesinden sonra protesto hareketine karşı çıktı. Güvenliği zorla sağlamak istedi. Ancak Demokrat Parti ve eyalet valileri hatta Savunma Bakanı bile ona karşı çıktı. Savunma Bakanı, güvenlik güçleri etrafından protestocuları uzaklaştırdıktan sonra Başkanın Beyaz Saray'ın yanındaki bir kiliseye gerçekleştirdiği ziyaret için özür diledi ve Trump'ın siyasi propagandası olarak kabul etti... Bu çatışmalara ve hiddetine en güncel örneklerden biri şudur: "ABD eski Savunma Bakanları ve onlarca askeri yetkililer yayınladıkları -ortak bir mektupta-, orduyu protestoculara karşı sokağa indirmek istemesinden dolayı Başkan Trump'ı başkanlık yeminine ve anayasaya ihanetle suçladı. İmzalayanlar arasında, eski Savunma Bakanı James Mattis de vardı. [07.06.2020 El-Cezire] Mesele eski Savunma Bakanları ile sınırlı kalmayıp şimdiki Savunma Bakanı da sert bir eleştiride bulundu. Önceki kaynağa göre, "CNN'nin üst düzey bir savunma yetkilisine dayandırdığı haberine göre "Başkan Donald Trump, geçen haftaki protestolara müdahale için başkent Washington ve diğer Amerikan şehirlerine 10 bin asker gönderilmesi talebinde bulundu, ancak Savunma Bakanı Mark Esper ve Genelkurmay Başkanı Mark Milley ordunun kullanılmasına karşı çıktı. Washington ve diğer Amerikan ve Avrupa şehirlerinde ırkçılık ve polis şiddetine karşı kitlesel gösteriler meydana geldi. New Yorker dergisi, Beyaz Saray kaynaklarından, Başkan Trump ile General Mark Milley arasında şiddetli tartışma yaşandığını öğrendiğini bildirdi. Dergi, General Milley'in protestoları sona erdirmek için Amerikan şehirlerine asker konuşlandırılması talebine itiraz ederek Başkan karşısında sesini yükselttiğini bildirdi. Zira Milley, ordunun sokağa inmesinin yasalara aykırı olduğunu düşünüyor."

B- Başkanlık seçimleri dönemi: Bu protestoların, Demokrat Parti adayı Joe Biden ile Cumhuriyetçi Parti adayı Trump'ın seçim kampanyaları ile aynı zamana denk gelmesi meselenin sıcaklığını daha da arttırmıştır. Başkan Trump, Başkan olarak geleceği hakkında ciddi endişe duyuyor ve bu yılın Kasım ayında yeniden seçilmek istiyor. Hatta bu mesele, 1 numaralı önceliğidir. Ama Korona virüsü yansımaları, ABD ekonomisi üzerindeki etkisi, milyonlarca Amerikalının işini kaybetmesi ve virüs krizini kötü ele aldığı söylentileri Trump'ın en önemli endişe kaynağıdır. Çünkü Demokrat rakibinin seçim kampanyalarında bunu aleyhinde kullanabileceği bir faktör olmasından korkuyor. Sonra bugün son protesto dalgası meydana geldi. Bu protesto dalgasında Başkan Trump, kişiliğini güvenliği kontrol edebilen, mülkleri koruyabilen, seçim şansını arttıran güçlü bir adam olarak lanse etmek istedi... Ancak rakibi Joe Biden, Demokrat Parti ve diğer güçler, bunu farklı şekilde betimlemeye çalıştılar. Onu Amerika'daki bölünmüşlüğü

sağlamlaştırmak için uğraşan, Floyd cinayeti ve gösterilerden sonra Amerikan toplumunun yaralarını saramayan biri olarak yansıtılar. Göstericilere karşı yaptığı ateşli açıklamalar nedeniyle gösterilerde meydana gelen şiddet ve hengâmenin doğasından Trump'ı sorumlu tuttular...

C- Devletin protestoları bastırması: Dünya ülkeleri, ABD hükümetinin kitlesel protestolara acımasızca ve vahşice yaklaşım biçimine, Başkanın zorla, kuduz köpeklerle ve en ölümcül silahlarla güvenliği sağlama konusundaki açıklamalarına tanık oldular. Onlarca yıldır böyle sahnelerden uzak olmasının ardından Amerika'da tutuklamalara, coplamalara ve göz yaşartıcı gazların kullanıldığına tanıklık ettiler. Bütün bunlar, Amerika'nın dünya çapında insan hakları, görüş ifade etme hakkı, muhalefeti destekleme gibi hasımlarına karşı kullandığı argümanı yitirmesine neden oldu... Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Maria Zakharova'nın söyledikleri bunu doğruluyor. "Sözcü, "2020 Mayıs sonu ve Haziran başı itibarıyla ABD, insan hakları konusunda yeryüzünde bir kimseye eleştiri yöneltme hakkını kaybetmiştir." dedi. Zakharova, ABD'li yetkililerin ABD'de ırkçılık ve polis şiddeti karşısı protesto eylemlerine katılan göstericilere yaklaşımları hakkında yaptığı açıklamada, "Bitti! Şu andan itibaren, hiçbir hakları yok" ifadesini kullandı. [02.06.2020 www.youm7.com]

5- Böylece ABD'de ırk ayrımcılığı köklüdür. Zaman zaman sessizliğe bürünse de daha çok aktiftir. Amerikan kapitalist sisteminin temelinde, dahası tüm insan yapımı sistemlerde var olan entelektüel bir hastalıktır. Çünkü beyazın kahverengiye, kırmızının sarıya karşı ayrımcılık yapmasını belirleyen insan arzuları ve kaprislerine tabidir... Bu ayrımcılık başkalarına zarar verse de daha sonra kendilerine zararı dokunacaktır!

Muhakkak ki bu ırk ayrımcılığını sadece İslam ortadan kaldırmış ve kaldırabilir. İnsanlar arasında renk, mevki-makam ve zenginlik üstünlüğü yoktur. Herkes eşittir. Üstünlük sadece takva iledir. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurdu:

"Ey insanlar! يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

Doğrusu Biz sizleri bir erkekle bir dişiden yarattık. Sizi milletler ve kabileler haline koyduk ki birbirinizi kolayca tanıyasınız. Şüphesiz, Allah katında en değerliniz, O'na karşı gelmekten en çok sakınanızdır. Allah bilendir, haberdardır." [Hucurat 13] Beyhaki'nin (ö.384-458) Ebi Nadra'dan, Cabir b. Abdullah'tan rivayetine göre Rasûl *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* teşrik günlerinde Veda Hutbesini okudu ve şöyle buyurdu:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ رَبَّكُمْ وَاحِدٌ، وَإِنَّ آبَاءَكُمْ وَاحِدٌ، أَلَا لَا فَضْلَ لِعَرَبٍ عَلَىٰ عَجَبٍ، وَلَا لِعَجَبٍ عَلَىٰ عَرَبٍ، وَلَا لَأَحْمَرَ عَلَىٰ أَسْوَدَ، وَلَا لَأَسْوَدَ عَلَىٰ أَحْمَرَ، إِلَّا بِالْتَّقْوَىٰ، إِنَّ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ رَبَّكُمْ وَاحِدٌ، وَإِنَّ آبَاءَكُمْ وَاحِدٌ، أَلَا لَا فَضْلَ لِعَرَبٍ عَلَىٰ عَجَبٍ، وَلَا لِعَجَبٍ عَلَىٰ عَرَبٍ، وَلَا لَأَحْمَرَ عَلَىٰ أَسْوَدَ، وَلَا لَأَسْوَدَ عَلَىٰ أَحْمَرَ، إِلَّا بِالْتَّقْوَىٰ، إِنَّ
"Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Dikkat ediniz. Hiçbir Arabın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap olana, kırmızının siyaha, siyahın da kırmızıya takvadan başka hiçbir üstünlüğü yoktur. Allah katında en üstününüz, en fazla takva sahibi olanınızdır. Tebliği ettim mi? Orada bulunanlar "Ey Allah'ın Rasûlü! Tebliğ ettin" dediler. Peygamber *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* "Burada hazır olanlar, olmayanlara iletinler" buyurdu." El Buseyri (ö.762-840) ile Et Taberani (ö.260-360) de benzerini rivayet etti. Rivayetinde,

"Siyahın beyaza, beyazın da siyaha (üstünlüğü) yoktur" ifadesi yer almaktadır.

İrk ayrımcılığını sadece İslam ortadan kaldırabilir. Çünkü Âlemlerin Rabbi katından indirilmiştir. Hakka erİştirir ve dünya çapında iyiliği yayar.

"Gerçeğe erİştiren mi, yoksa, birisi götürmezse gidemeyen mi uyulmaya daha layıktır? Ne biçim hüküm veriyorsunuz?" [Yunus 35]